

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3T/63/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010526
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Gálová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123010526.1

Rozhodnutie

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno samosudkyňou JUDr. Alicou Gálovou, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 28. augusta 2023, takto

r o z h o d o l i :

Obžalovaná 1/ A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B., C. D. XX, E. E. XXX

a

obžalovaný 2/ C. F., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom E. XXX, t.č. vo výkone trestu a odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS A.

sú vinní, že

obvinená A. A. od neurčitého času najpravdepodobnejšie od narodenia maloletých detí a obvinený C. F., od začatia spolužitia s A. A. začiatkom roka 2017 do 28.02.2020, kedy došlo k výkonu rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Brezno č. k. 8P/38/2020- 16, vo veci nariadeného neodkladného opatrenia - odovzdania maloletých detí E. A., nar. XX.XX.XXXX, A. A., nar. XX.XX.XXXX a G.. A., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre rodiny C., H. E. I. XXX, v drevenom príbytku a na ďalších presne nestotožnených miestach, spôsobovali fyzické a psychické utrpenie mal. LP., nar. XX.XX.XXXX, mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX a mal. G.. A., nar. XX.XX.XXXX tým, že ohrozovali ich fyzické a psychické zdravie a bezpečnosť, zanedbávali ich výchovu, hygienu, starostlivosť,

neposkytovali im dostatočne kvalitatívnu a kvantitatívnu stravu a odopierali im potrebnú zdravotnú starostlivosť, v dôsledku čoho

maloletý E. A., J. XX. XX . XXXX, v presne nezistenom dni v období od 11.11.2019 do 28.02.2020 v dôsledku uhryznutia psom utrpel stratové poranenie ušnice, ktoré si obvykle, pri chirurgickom ošetrení, ktoré mu nezabezpečili, vyžaduje liečbu v trvaní najmenej 3 týždne, okrem toho, v presne nezistenom čase utrpel aj poranenia, ktoré zanechali jazvy na hrudníku a bruchu o veľkosti približne 10 cm, bez bližšej špecifikácie, s potrebnou obvyklou dobou liečby v trvaní do 7 dní, ale v prípade hojenia bez ošetrenia (tak ako v tomto prípade), s dobou liečby v trvaní aj 4 týždne, pričom maloletý trpel aj parazitovou infekciou, pozitívou protilátok proti toxokare triedy G a oneskoreným psychomotorickým vývinom s poruchou reči - dyslaliou, ako následok dlhodobu kvalitatívne nedostatočnej stravy a nedostatočnej sociálnej stimulácie v domácom prostredí,

maloletý A. A., J. XX . XX. XXXX, ma\ na tele početné , lekársky neošetrené jazvy záhlavia, pravého predlaktia a sedacej oblasti, svedčiace, že sa jedná pravdepodobne o popáleniny II. stupňa, ktoré si v prípade sedacej oblasti a predlaktia pri odbornom ošetrení, ktoré mu nezabezpečili vyžadujú obvykle liečbu v trvaní 2-3 týždne, okrem toho trpel psychickou depriváciou pri nedostatočnej pozornosti, biologickou depriváciou pri nedostatočnom prístupe k vyváženej potrave, vode a vitamínom v dôsledku čoho trpel v období od 26.1.2017 do 28.02.2020 podvýživou I.- 3. stupňa a oneskoreným psychomotorickým vývinom s poruchou reči - dyslaliou, ako následok dlhodobu kvalitatívne nedostatočnej stravy a nedostatočnej sociálnej stimulácie v domácom prostredí,

maloletá G. A., nar. XX. XX. XXXX, utrpela lekársky neošetrené poranenie kože na chrbte dlane pravej ruky, ktoré mohlo byť spôsobené popálením alebo porezaním ostrým predmetom, ktoré viedlo k pyodermizovanému poškodeniu kože, ako následku bakteriálnej infekcie poranenia pri nedostatočnej hygiene v domácom prostredí,

a v období od 25.12.2019 do 04.02.2020, keď bol ich syn mal. C., nar. XX.XX.XXXX hospitalizovaný v NsP B. n. o. na následky zanedbávania starostlivosti a následnému výkonu rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Brezno č. k. 1 P/20/2020-26 zo dňa 19.02.2020 vo veci nariadeného neodkladného opatrenia - odovzdania maloletého C., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti Centra pre rodiny C., H. E. I. XXX, v drevenom príbytku, mu spôsobovali fyzické a psychické utrpenie tým, že ohrozovali jeho fyzické a psychické zdravie a bezpečnosť, odopierali mu potrebnú stravu, v dôsledku čoho maloletý

trpel podvýživou 3. stupňa a proteínovo-energetickou malnutríciou, kedy od narodenia do hospitalizácie dňa 04.02.2020 pribral len 130 gramov a narástol len 0 0,5 cm, zanedbávali jeho hygienu, odopierali mu poskytovanie potrebnej zdravotnej starostlivosti v novorodeneckom veku, nakoľko vyšetrenie v pediatickej ambulancii bolo u neho vykonané až vo veku 1 mesiac a 1 týždeň veku, keď už trpel infekciou dýchacích ciest na viacerých miestach

teda

blízkym osobám v dôsledku nedostatočného záujmu a starostlivosti spôsobovali fyzické a psychické utrpenie nedostatočným ošetrením rán a popálením rôzneho druhu, ktoré ohrozili ich fyzické a psychické zdravie ako aj spôsobovali fyzické a psychické utrpenie bezdôvodným odopieraním stravy, odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, hygieny, zdravotnej starostlivosti, výchovy alebo vzdelávania, a čin spáchali závažnejším spôsobom po dlhší čas a na viacerých osobách

čím spáchali

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák.,

za to sa odsudzujú

Obžalovaná 1/ A. A.

Podľa § 208 ods. 3, § 38 ods. 2, 3, § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, 2 Tr. zák. sa obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov s dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. je obžalovaná 1/ povinná podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Obžalovaný 2/ C. F.

Podľa § 208 ods. 3, § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, 2 Tr. zák. sa obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmenečne odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyroch) rokov s dohľadom probačného a mediáčného úradníka.

Podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. je obžalovaný 2 povinný podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediáčným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. sú obžalovaní 1/, 2/ povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť maloletým škodu, a to:

E. A., nar. XX.XX.XXXX vo výške 6 552,- Eur

A. A., nar. XX.XX.XXXX vo výške 546,20 Eur

G. A., nar. XX.XX.XXXX vo výške 109,20 Eur

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. sa maloleté deti E., A., G. A. so zvyškom nároku na náhradu škody odkazujú na civilný proces.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. sa mal. C. F. so svojim nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno podal dňa 19.06.2023 na Okresnom súde Banská Bystrica, pracovisko Brezno obžalobu na vtedy obvinenú 1/ A. A. a obvineného 2/ C. F. v bode 1/ obžaloby pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák. a v bode 2/ obžaloby, ktorá s týkala mal. C. pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Tr. zák., na tom skutkom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku s tým rozdielom, že prokurátor na začiatku hlavného pojednávania upravil skutok 1/ obžaloby ohľadne času páchania trestnej činnosti obvinenej 1/, keď obvinená 1/ sa mala dopustiť predmetných čiastkových útokov od neurčitého času pravdepodobne od narodenia maloletých detí a prokurátor zároveň uviedol, že obidva skutky obžaloby, ktoré sa týkali tak maloletých detí A. ako aj C. F. bude ďalej posudzovať len ako jeden zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Tr. zák., a teda obidva skutky sú len čiastkovými útokmi jedného trestného činu.

Zároveň sudkyňa na začiatku hlavného pojednávania upozornila strany, že jednotlivé čiastkové útoky bude posudzovať len ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák. nakoľko doterajšie dokazovanie neprekázalo, že obžalovaní 1/, 2/ spôsobili maloletým deťom A. rany a popáleniny rôzneho druhu.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 28.08.2023 obaja obžalovaní 1/, 2/ urobili ku obom čiastkovým útokom obžaloby a k zmenenej právnej kvalifikácii zo strany sudcu

vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. c) Tr. por., že nepopierajú spáchanie skutku, ktorý je uvedený v obžalobe. Následne sudkyňa kládla obom obžalovaným otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f, g) a h) Tr. por. Obžalovaní 1/, 2/ na všetky položené otázky odpovedali kladne, rozumeli, čo tvorí podstatu čiastkových útokov, ktoré sa im kladú za vinu, boli na začiatku hlavného pojednávania poučení so svojich právach, najmä o práve na obhajobu, rozumeli právnej kvalifikácii čiastkových útokov ako trestného činu, boli oboznámení s trestnou sadzbou, ktorý zákon ustanovuje za trestný čin im kladený za vinu a dobrovoľne sa priznali a uznali svoju vinu.

Obžalovaná 1/ A. A. na svoju obranu uviedla, že ľutuje svoje konanie, ale starala sa o deti tak, ako vedela. Mala málo rokov, keď sa jej narodilo prvé dieťa, pričom sa jej následne narodili ďalšie 3 deti, pričom nezvládala starostlivosť o ne. Poukázala na to, že bývala s deťmi a s druhom, obžalovaným 2/ v chatrči, kde nebola tak električka ani voda. Momentálne má v starostlivosti piate dva a pol ročné dieťa, o ktoré sa riadne stará a čaká narodenie ďalšieho dieťaťa, a to v septembri tohto roku, pričom otcom

dieťaťa nie je obžalovaný 2/. Býva so svojou rodinou vo vojenskom stane, nakoľko im chatrč zhorela. Obžalovaný 2/ na svoju obranu uviedol, že svoje konanie ľutuje, že robil, čo vedel. Staral sa ako vedel. Následne súd prijal vyhlásenie obžalovaných 1/, 2/ a nevykonával už dokazovanie ohľadne ich viny. Ďalšie dokazovanie smerovalo k rozhodnutiu o uloženom treste.

Súd mal v konaní nepochybne preukázané, že obžalovaní sa dopustili skutku, ktorý im kladie za vinu obžaloba. Obžalovaní 1/, 2/ urobili na hlavnom pojednávaní vyhlásenie, že nepopierajú spáchanie skutku uvedeného v obžalobe a súd toto ich vyhlásenie prijal, nakoľko nemal pochybnosti o tom, že obžalovaní 1/, 2/ svojím konaním naplnili skutkovú podstatu zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák., keď obžalovaní páchali predmetnú trestnú činnosť po dlhší čas, a to pravdepodobne už od narodenia maloletého E., koncom roku 2014 do dátumu, keď všetky štyri maloleté deti boli obžalovaným 1/, 2/ odňaté zo strany sociálneho úradu, teda do 28.02.2020.

Zo spáchania predmetného skutku obžalovaných usvedčujú hlavne závery znaleckých posudkov znalcov z odboru zdravotníctvo – farmácia, odvetvie chirurgia, traumatológia a odvetvie pediatria. Z predmetných znaleckých posudkov nevyplýva, že obžalovaní 1/, 2/ fyzicky týrali maloleté deti, ale vyplýva z nich, že obaja obžalovaní zanedbávali starostlivosť a pozornosť voči maloletým deťom, v dôsledku čoho vzniklo u všetkých štyroch maloletých detí ohrozenie ich fyzického ako aj psychického zdravia.

Zo znaleckého posudku K. L. L., znalca z odvetvia chirurgia a traumatológia, ktorý posudzoval zranenie maloletého E. vyplýva, že maloletý utrpel stratové poranenie pravej ušnice, ranu kože hrudníka vľavo a predkolenia vpravo bez odborného ošetrovania, zahojenú sekundárnym spôsobom – jazva je hypertrofická až široká. Z hľadiska mechanizmu vzniku týchto zranení mohli poranenia ucha a hrudníka vzniknúť pohyzením psom a hrudníka pádom na sklo, jazva na predkolení je tiež hypertrofická široká

bez odborného ošetrovania a mohla vzniknúť porezaním na ostrom predmete. Z dokumentácie je zrejmé, že ide o zanedbávanie starostlivosti o dieťa už len tým, že pri poraneniach nikdy nebolo poskytnuté odborné lekárske ošetrovanie a podľa charakteru jaziev toto ošetrovanie bolo žiaduce. Stratové poranenie ušnice je síce ľahké poranenie ale spôsobí trvalý estetický následok. Poranenie sa u maloletého hojilo bez lekárskeho ošetrovania. Obmedzenia v obvyklom spôsobe života sú dané bolesťou do zhojenia rán. Pri takýchto ranách však hrozia zápalové komplikácie a pri týchto môže byť dieťa ohrozené závažne - sepsou – prienikom baktérií do krvného obehu. Je možné, že dieťaťu sa rany hojili bez problémov, ale je možné aj to, že niekoľko týždňom výrazne dieťa trpelo v krutých bolestiach. Poranenie kože hrudníka vyžaduje obvykle liečbu do 7 dní bez PN. Vzhľadom na to, že nie je možné presne určiť typ poranenia, nedá sa bližšie vyjadriť k liečbe. Ak by bola rana ošetrená odborne, zošitím, liečba by bola do 7 dní, ak sa hojí sekundárne, bez ošetrovania, liečba je aj 4 týždne. Obdobne rana predkolenia. Stratové poranenie ušnice obvykle vyžaduje liečbu a PN 3 týždne pri ošetrovaní chirurgom nakoľko však nie sú v dokumentácii údaje o charaktere a priebehu hojenia, znalec sa nevedel vyjadriť k dĺžke liečenia maloletého. Bolesťné a sťaženie spoločenského uplatnenia v prípade maloletého E. ohodnotil znalec na 300 bodov.

Znalec K. L. posudzoval aj zranenia maloletého A. Z traumatologického hľadiska je podstatný nález početných jaziev na koži záhlavia, na pravom predlaktí, na pravej strane zadočku bez bližšej špecifikácie. Z hľadiska mechanizmu vzniku mohlo poranenie sedacej časti vzniknúť obarením horúcou vodou, možno pri horúcom kúpeli, ale aj náhodne obliatím z kanvice. Obdobne aj jazva predlaktia. Jazvy záhlavia, mohli vzniknúť náhodným pádom a jazvy na ľavej strane sedacej oblasti sú skôr pásovité, imponujú ako jazvy po tržných ranách bez odborného ošetrovania. Z dokumentácie je však zrejmé, že ide o zanedbávanie starostlivosti o dieťa už len tým, že poraneniam nikdy nebolo poskytnuté odborné lekárske ošetrovanie. Obmedzenia v obvyklom spôsobe života sú len nezávažným spôsobom, a to bolesťou do zhojenia rán. Poranenia kože záhlavia vyžadujú liečbu do 7 dní bez PN vzhľadom na to, že nie je možné presne určiť typ poranenia a nedá sa bližšie vyjadriť ani k liečbe. Keďže poškodenému ostali jazvy, pravdepodobne išlo o popáleninu druhého stupňa, ktorá vyžaduje liečbu a PN 2 – 3 týždne. Znalec bolesťné ohodnotil v prípade maloletého A. na 25 bodov.

Znalec K. L. konštatoval ohľadne zranení maloletej G.A. rovnako ako u predchádzajúcich maloletých detí, že nie sú zo strany lekárskej dokumentácie vyslovené podozrenia na symptóm fyzicky týraného dieťaťa. Je tam len vyjadrenie centra pre deti a rodiny C. z 15.06.2020, keď u maloletej bola zanedbaná

rana pravej dlani, ktorá bola značne zahnisavená. Z doloženého vyplýva, že vysoko pravdepodobne ide o popálenie pravej dlane dieťaťa druhého stupňa, kde dieťa nebolo ošetrené na odbornej lekárskej ambulancii a došlo k infekcii a hnisaniu rany. Poranenie mohlo vzniknúť popálením o piecku, ide o ľahké poranenie, ktoré vyžaduje odborné lekárske ošetrenie chirurgom. Toto však poškodenej nebolo poskytnuté, preto rana hnisala. Obmedzenia v obvyklom spôsobe života sú hlavne v dočasnej poruche úchopovej funkcii pravej ruky, kde do zhojenia popáleniny úchop vyvoláva bolesť. Obmedzenie bolo minimálne 2- 3 týždne, ale bližšie sa k tomu nedá

vyjadriť, vzhľadom na dátum vzniku poranenia. Keďže rana hnisala, obmedzenie bolo určite nad 7 dní a obvyklá liečba takejto popáleniny je 2 – 3 týždne, pričom pri hnisavých komplikáciách sa môže liečba predĺžiť aj o 1- 2 týždne. Bolesťné u maloletej znalec ohodnotil na 5 bodov.

Znalkyňa z odvetvia pediatria K. K. L. vyšetruovala maloletého C. narodeného v r. XXXX. Zo znaleckého posudku vyplýva, že pri narodení maloletého bola u neho zistená veľkostná anomália obličiek, pravá oblička bola mierne väčšia ako pravá. Maloletý bol prepustený po narodení domov v dobrom zdravotnom stave so stúpajúcou hmotnostnou krivkou s hmotnosťou 2 900 g, a to dňa XX.XX.XXXX. V období od prepustenia z novorodeneckého oddelenia do XX.XX.XXXX bol u maloletého zaznamenaný vzostup hmotnosti o 130 g a nárast dĺžky o 0,5 cm. Zdravotný stav maloletého bol ku dňu 04.02.2020 výrazne zhoršený, trpel hypotrofiou tretieho stupňa. Príčinou hypotrofie bola kvantitatívne nedostatočná výživa. Z toho dôvodu bolo aj dieťa umiestené do centra pre deti a rodiny v C. dňa 25.02.2020, a to už v dobrom zdravotnom stave s hmotnosťou 3 630 g. Z výšenej aktivity pečenej enzýmov je známkom poškodenie pečene maloletého pri dlhodobom hladovaní maloletého. Zápal kože v plienkovej oblasti vznikol následkom nedostatočnej starostlivosti o hygienu maloletého a nedostatočnou výmenou plienok. Ušpinenie a zanedbanosť kože boli spôsobené nedostatočnou starostlivosťou o hygienu maloletého, keď rodičia zanedbali starostlivosť o maloletého. Podvýživa tretieho stupňa, spomalenie rastu, dlhodobé hladovanie zanedbaná hygiena maloletého a nenavštívenie lekára dieťaťa v termíne po narodení, sú známkami pasívneho týrania maloletého osobami, ktoré sa o maloletého mali starať. V období od 29.12.2019 do 04.02.2020 maloletý trpel podvýživou tretieho stupňa a proteínovo-energetickou malnutríciou, spomalený bol jeho rast, hygiena bola nedostatočná, maloletý mal infekciu dýchacích ciest na viacerých miestach, čo bolo spôsobené, že rodičia maloletému podávali nedostatočné množstvo stravy a maloletý hladoval.

Znalkyňa K. K. L. vypracovala znalecký posudok aj ohľadne maloletého E. M., že u maloletého došlo k stratovému poraneniu pravej ušnice v období od 11.11.2019 do 02.03.2020. Na chirurgickom vyšetrení obžalovaní 1/, 2/ s maloletým neboli, maloletý trpel bolesťou s takto veľkého poranenia, ktoré svojim rozsahom vyžadovalo chirurgiu liečbu a liečbu bolesti. Čo sa týka poranení na hrudníku maloletého, tieto poranenia kože s následným vytvorením jaziev na koži hrudníka a brucha približne veľké 10 cm, taktiež neboli ošetrené chirurgicky, aj keď boli veľkého rozsahu, teda maloletý trpel bolesťou. Rodičia neumožnili poskytnutie zdravotníckej starostlivosti maloletému po úrazoch, teda po popálení kože na bruchu a porezaní kože na hrudníku, čím zanedbali starostlivosť o bezpečnosť maloletého. Príčinou oneskorenia psychomotorického vývinu maloletého a poruchy reči u maloletého bola dlhodobá kvalitatívne nedostatočná strava s nedostatkom živín a minerálov v strave potrebných pre rast a vývin organizmu a nedostatočná sociálna stimulácia v domácom prostredí. Maloletý trpel spoločenskou depriváciou pri nedostatočnej pozornosti zo strany matky maloletého a biologickou depriváciou pri nedostatočnom prístupe maloletého k vyváženej potrave, vode, vitamínom,

hygiene, zdravotníckej starostlivosti a nedostupnosti lekára. Rodičia zanedbali starostlivosť o hygienu pri príprave stravy, následkom čoho maloletý získal črevnú parazitovú infekciu toxokarózu. Tak isto rodičia neumožnili maloletému poskytovanie zdravotníckej starostlivosti vzhľadom na to, že hmotnosť, výška a vývin maloletého neboli sledované v období od 24.05.2016 do 05.10.2018. Rodičia nechodili s maloletým na odporúčané kontrolné vyšetrenia po hospitalizáciách, nepodávali maloletému odporúčanú liečbu.

Znalkyňa K. K. L. vypracovala znalecký posudok aj ohľadne maloletého A. Tá taktiež ako znalec K. L. uviedla, že príčinu jaziev na koži zadku nie je možné presne učiť vzhľadom na nedostatok záznamu v zdravotnej dokumentácii, ale poranenie nebolo ošetrené chirurgom ani iným lekárom, aj keď bolo veľkého rozsahu. Maloletý preto trpel bolesťou z poranenia kože, ktoré svojim rozsahom vyžadovalo chirurgickú liečbu a liečbu bolesti maloletého dieťaťa. Príčinu jazvy na koži pravého

predlaktia nie je možné presne určiť z dôvodu nedostatku záznamu v zdravotnej dokumentácii, ale taktiež toto poranenie nebolo ošetrené chirurgom ani iným lekárom, a preto maloletý trpel bolesťou z poranenia kože, ktoré svojim rozsahom vyžadovalo chirurgickú liečbu a liečbu bolesti. U dieťaťa bola zistená narušená komunikačná schopnosť, narušený vývin reči ovplyvnený nízkou socioekonomickou úrovňou primárnej rodiny. Príčinu oneskorenia psychomotorického vývinu a poruchy reči maloletého, bola dlhodobo kvalitatívne nedostatočná strava s nedostatkom živín a minerálov v strave, ktoré sú potrebné pre rast a vývin organizmu, ako aj nedostatočné sociálna stimulácia v domácom prostredí. Maloletý trpel spoločenskou depriváciou pri nedostatočnej pozornosti zo strany matky a biologickou depriváciou pri nedostatočnom prístupe maloletého k vyváženej potrave, vode, vitamínom, teplu, hygiene a zdravotnej starostlivosti. Zo strany rodičov preto došlo k zanedbaniu nevyhnutnej osobnej starostlivosti, výživy, základných hygienických potrieb a zdravotnej starostlivosti. Obžalovaní 1/, 2/ neboli s maloletým po jeho prepustení z detského oddelenia dňa 15.02.2016 na vyšetrení v detskej ambulancii. Prvé vyšetrenie bolo vykonané až dňa 20.12.2016. Počas obdobia odo dňa 26.01.2017 do 02.03.2020 bola u maloletého zistená podvýživa prvého až tretieho stupňa, pretože rodičia maloletému poskytovali kvantitatívne nedostatočnú stravu, čím spomalili jeho rast a vývin. Hladovanie, teda nenapĺňanie základnej biologickej potreby maloletého, bolo jednou z príčin, ktorá spôsobila zaostávanie jeho psychomotorického vývinu. Rodičia teda s maloletým nechodili na kontrolné vyšetrenia po hospitalizácii, neboli s maloletým na odporúčaných odborných vyšetreniach, bol ušpinený, bola u neho zanedbaná koža, čo bolo spôsobené nedostatočnou starostlivosťou rodičov o hygienu maloletého a rodičia neumožnili poskytnutie zdravotníckej starostlivosti maloletému po úrazoch, popálenine kože na zadku a pravom predlaktí.

Znalkyňa K. K. L. ohľadne maloletej G.A. zistila, že maloletá má na chrbte pravej hornej končatiny impetigo. Ložisko na koži pravej ruky možno hodnotiť ako pioderimizované poškodenie – poranenie kože na chrbte dlane maloletej. Toto poranenie mohlo vzniknúť rôznymi mechanizmami, napr. popálením alebo porezaním ostrým predmetom. Príčinou impetiga bola bakteriálna infekcia poranenia kože pri nedostatočnej hygiene maloletej v domácom prostredí. Rodičia s maloletou neboli u detského lekára na

ošetrení. Príčina škrabancov a jaziev po škrabaní si kože vlasatej časti hlavy maloletej, bolo zavšívavenie maloletej. Rodičia s maloletou neboli u detského lekára na ošetrení s poškodením – poranením kože a neumožnili maloletej poskytovanie zdravotníckej starostlivosti, zanedbali jej zdravotnícku starostlivosť.

Znalkyňa K. N. F., znalkyňa z odvetvia psychiatrie a K. O. P., znalkyňa z odvetvia klinická psychológia detí a dospelých taktiež dospeli k záverom, že síce nezistili u maloletých A. a E. v čase vyšetovania znaky psychotrauma a iné psychické dôsledky, ktoré by súviseli s vyšetovaným trestným činom, ale u oboch maloletých boli v čase ich spolužitia s biologickou matkou, obžalovanou 1/ a jej partnerom obžalovaným 2/ z väčšej časti naplnené kritériá CAN (telesné týranie pasívnej povahy, psychické týranie pasívnej povahy i znaky zanedbávania), ktoré vo významnej miere participovali na ich oneskorenem emocionálnom a mentálnom vývoji, ktoré však toho času v adekvátnych podmienkach výchovy a vývoja odzneli.

Z uvedených znaleckých posudkov jednoznačne vyplýva, že primárne obžalovaná 1/ ako matka maloletých detí, ale aj jej druh obžalovaný 2/ C. F., ktorý žil v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi, v dôsledku ich nedostatočného záujmu a starostlivosti spôsobili maloletým, a to hlavne E., A. Q. G.A. fyzické a psychické utrpenie tým, že keď maloletí utrpeli úraz, napr. mal. E. stratu ušnice od uhryznutia psom, alebo iné rany, vzniknuté popálením alebo ostrými predmetmi, nenavštívili s nimi lekára, čím spôsobili, že predmetné rany sa maloletým hojili dlhšie, a v prípade infekcie aj za väčšej bolesti, na rozdiel od toho, keby boli chirurgicky tieto rany ošetrené a maloletým by boli podávané lieky na utlmenie bolesti. Z dôvodu konania obžalovaných došlo k ohrozeniu fyzického a psychického zdravia maloletých aj tým, že neposkytovali uvedeným maloletým deťom ako aj mal. C. dostatočnú stravu, ktorej zloženie je potrebné pre ich psychický ako aj fyzický vývoj, v dôsledku čoho maloleté deti boli zaostané tak po fyzickej aj mentálnej stránke. Rovnako maloletým deťom neposkytovali adekvátne hygienické a výchovné prostredie v dôsledku ich nedostatočného nezájmu o ne. V konaní, ale nebolo nijakým spôsobom preukázané, žeby maloleté deti boli zo strany obžalovaných 1/,2/ fyzicky týrané, žeby hore popísané poranenia utrpeli v dôsledku účasti obžalovaných 1/, 2/.

Obžalovaní 1/, 2/ preto svojim konaním naplnili zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák., keď sa tohto činu dopustili závažnejším spôsobom konania, a to na viacerých osobách, štyroch maloletých detí, a to po dlhší čas, pravdepodobne už od ich narodenia. Podľa názoru súdu sa obžalovaní 1/, 2/ dopustili predmetného trestného činu v nepriamom úmysle, keď aj vzhľadom na ich mentálnu výbavu, keď obaja obžalovaní sú ľahko mentálne zaostalí, museli vedieť, že svojim maloletým deťom nezabezpečujú dostatočnú starostlivosť, hlavne týkajúcu sa hygieny, stravy a zdravotnej starostlivosti.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadol súd najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie a pohnútku obžalovaných, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti prípadu, ako aj na osoby páchatel'ov, ich pomery a možnosť nápravy.

Obžalovaná 1/ A. A. doteraz nebola súdne trestaná. Obžalovaný 2/ C. F. bol doteraz šesťkrát súdne trestaný. Naposledy to bolo rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/104/2020, ktorým bol obžalovanému podľa § 245 od. 3 Tr. zák. uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov so zaradením na výkon tohto trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, obžalovaný 2/ tento trest vykonal dňa 05.02.2022 a potom Obvodného súdu A. XX, ktorým bol obžalovanému za úmyselné spôsobenie ujmy na zdraví uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov. Súd ďalej pri ukladaní trestu podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. zvažoval u obžalovaných 1/, 2/ pomer poľahčujúcich a príťažujúcich okolností prípadu. U obžalovanej 1/ zistil prevahu poľahčujúcich okolností, keď sa obžalovaná ku skutku priznala a svoje konanie oľutovala a pred spáchaním predmetného trestného činu viedla riadny život. U obžalovaného 2/ súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť, keď sa ku skutku priznal a svoje konanie oľutoval a jednu príťažujúcu okolnosť, že bol obžalovaný 2/ v minulosti súdne trestaný. Súd potom ukladal obom obžalovaným trest podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. (sadzba 7- 15 rokov), keď u obžalovanej 1/ podľa § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. hornú hranicu tejto trestnej sadzby znižoval o 1/3. Zároveň pri ukladaní trestu súd zobral do úvahy osoby oboch obžalovaných, hlavne ich mentálnu výbavu, ich rodinné a sociálne pomery ako aj okolnosti celého prípadu.

Ohľadne oboch obžalovaných bol vypracovaný psychiatrický a psychologický posudok.

Zo znaleckého posudku znalkyne z odvetvia psychológie dospelých A. K. R. súd zistil, v prípade obžalovanej 1/ ide o osobnosť ženy vo veku mladšej dospelosti vo vývine, vývin v období dospievania bol disharmonický (neukončená príprava na povolanie, predčasná sexuálna aktivita, prvé tehotenstvo a pôrod v puberte) a aktuálne sú u nej zistené poruchy osobnosti (dissociálna a hystriónska). Intelektová úroveň obvinenej je celkovo orientačne v hraničnom pásme mentálnej retardácie. Verbálna zložka je zistená v hraničnom pásme mentálnej retardácie až v pásme ľahkej mentálnej retardácie bez disproporcií medzi jednotlivými schopnosťami. Čo sa týka výkonov krátkodobej a dlhodobej pamäti sú v pásme ľahkej mentálnej retardácie, rečový prejav je s chudobnou slovnou zásobou, pohotovosť a plynulosť je celkovo priemerná. Obžalovaná 1/ môže situáciu spracovávať a popisovať alibisticky, účelovo, minimalizuje spomienky so zjavnou tendenciou k vyvíňovaniu seba ako aj svojho druhu obžalovaného 2/. Prenáša diel zodpovednosti aj na maloleté deti, nakoľko boli neposlušné, živé, preto utrpeli zranenia, ktoré si ona nevšimla. Pokiaľ ide o popáleninu, maloletý E. utrpel popáleninu u jej matky, keď hrial na sporáku vodu.

A. K. R. vypracovala znalecký posudok aj ohľadne obžalovaného 2/ C. F.. U obžalovaného 2/ sa jedná o osobnosť muža, vo veku mladšej dospelosti vo vývine, vývin od puberty disharmonicky s poruchami správania a známkami adaptačných porúch. Je mu diagnostikovaná mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby. Štruktúra osobnosti obžalovaného 2/ je simplexná, osobnosť je nezrelá, nepripravená riešiť aktuálne životné úlohy. Tak isto emotivita je nezrelá, plochá, myslenie s jednoduchou konceptualizáciou, bez zjavných známkov porúch myslenia. Zistené spontánne sklony k agresivite, dobre sa ovláda, správanie je vyrovnané, v extrémne pasívne. Verbálna zložka obžalovaného 2/ bola zistená v hraničnom pásme mentálnej retardácie. Pamäťové výkony sú celkovo podpriemerné. Výkony v oblasti krátkodobej a dlhodobej pamäte sú

v pásme hlbokého podpriemeru. Rečový prejav je s chudobnejšou slovnou zásobou, pohotovosť a plynulosť je primeraná. Znalčka u obžalovaného 2/ nezistila účelové spracovanie jednotlivých údajov, ale obžalovaný 2/ môže byť pod vplyvom rodinných a komunitných názorov na úlohu muža v rodine, na partnerstvo a rodičovstvo. Obžalovaný 2/ má tendenciu riešiť psychicky záťažové situácie simplexne, nezrelo, nie je sobnostne pripravený riešiť ani bežné aktuálne životné úlohy (ako dospelý človek zabezpečiť svoju existenciu, žiť v partnerstve, saturať základné potreby svojich maloletých detí).

Zo záverov znaleckého posudku K. C. F., znalca z odvetvia psychiatria súd zistil, že obžalovaná 1/ v dobe spáchania trestného činu netrpela žiadnou duševnou poruchou, jej rozpoznávacie schopnosti boli plne zachované, teda mohla rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť, jej ovládacie schopnosti mohli byť vzhľadom na nedostatočne vyvinuté vôľové a morálne regulačné mechanizmy u simplexnej, mentálne subnormnej osobnosti, znížené, avšak len ľahko vo forenzne nevýznamnej miere. Obvinená teda mohla svoje konanie ovládať.

K. C. F. znalec z odvetvia psychiatrie vyšetril aj obžalovaného 2/ C. F.. U obžalovaného 2/ zistil prejavy trvalej duševnej poruchy – ľahkého stupňa ľahkej mentálnej retardácie (ľahká debilita podľa staršej klasifikácie). U obžalovaného v čase spáchania trestného činu hodnotil znalec jeho rozpoznávacie schopnosti ako zachované, teda obžalovaný 2/ mohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť. Jeho ovládacie schopnosti mohli byť vzhľadom na nedostatočne vyvinuté vôľové a morálne regulačné mechanizmy u simplexnej osobnosti znížené, avšak len ľahko vo forenzne nevýznamnej miere. Obžalovaný teda mohol svoje konanie ovládať. Ľahká duševná zaostalosť nemala u obžalovaného 2/ chorobný vplyv na jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti. Jeho kontakt s realitou bol počas páchania trestných činov plne zachovaný. Pobyt obžalovaného 2/ na slobode z psychiatrického hľadiska aj napriek zistenej ľahkej duševnej zaostalosti nepovažuje znalec za nebezpečný pre spoločnosť, nakoľko duševná zaostalosť je porucha v základe neliečiteľná, preto ani znalec nenavrhol uložiť ochranné liečenie rovnako ako u obžalovanej 1/. Znalec zároveň konštatoval, že duševná zaostalosť u obžalovaného 2/ je porucha vrodená, trvalá, a liečbou v základe neovplyviteľná. Jeho schopnosť venovať adekvátnu opateru svojim maloletým deťom ostane obdobne limitovaná aj do budúcnosti.

Vzhľadom na uvedené dôkazy, súd pri rozhodovaní o uložení trestu obom obžalovaným, musel zobrať do úvahy ich mentálnu výbavu. Intelektová úroveň obžalovanej 1/ je v pásme mentálnej subnormy, pričom jej verbálna úroveň je na úrovni ľahkej mentálnej retardácie. Obžalovaná už v 15 rokoch porodila svoje prvé dieťa, pričom dnes, keď má 23 rokov, čaká už svoje šieste dieťa, a to už s tretím partnerom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Obžalovaná 1/ nielen, vzhľadom na jej mentálnu úroveň, ale aj na jej vek, nebola schopná zabezpečiť starostlivosť a výchovu jej 4 maloletým deťom v takej miere, ako si to vyžadovali. Túto skutočnosť však treba hodnotiť aj na pozadí prostredia, z ktorého vzišla, v ktorom bola vychovávaná a žije obžalovaná 1/, a to rómska osada v obci E., kde požiadavky na zabezpečenie ošatenia, hygieny, stravy, výchovy a záujmu o maloleté deti sú znížené, vzhľadom na charakter tejto komunity. Obžalovaná 1/ žila so štyrmi maloletými deťmi v chatrči, a to bez vody a elektriky, pričom obžalovaný 2/, jej druh, sa často nenachádzal v spoločnej domácnosti, a to jednak z dôvodu, že chodil za prácami mimo miesta bydliska, ale aj z dôvodu, že bol vo výkone trestu. Obžalovaná 1/ aj v zmysle znaleckých posudkov síce musela vedieť, že starostlivosť o maloleté deti nie je dostatočná, ale následky svojho konania si však v celom rozsahu neuvedomovala, týkalo sa to hlavne toho, že nezabezpečila svojim deťom riadnu zdravotnú starostlivosť, a to v podstate po celý čas, ako s nimi žila v spoločnej domácnosti, ale hlavne vtedy, keď utrpeli vážny úraz. V neposlednom rade treba poukázať aj na to, že v tomto smere sčasti zlyhal aj štát a osoby, ktoré robia kontrolu v rodinách tohto charakteru.

Súd preto obžalovanej 1/ vzhľadom na uvedené skutočnosti, podľa § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr. zák. mimoriadne znížil trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby a nakoniec jej uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorý jej podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov s dohľadom probačného a mediačného úradníka s tým, že obžalovaná sa bude musieť v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia podrobiť sociálnemu výcviku alebo inému výchovnému programu. Súd je názoru, že tento trest je dostatočným pre nápravu obžalovanej 1/, keď v súčasnosti obžalovaná zabezpečuje výchovu svojho piateho dieťaťa, očakáva narodenie šiesteho dieťaťa, pričom v jej starostlivosti o dieťa neboli zistené vážne pochybenia.

Pri rozhodovaní o uložení trestu obžalovanému 2/ treba taktiež poukázať na závery uvedených znaleckých posudkov, keď obaja znalci zistili obžalovanému 2/ ľahkú mentálnu retardáciu ľahkého stupňa. Znalec z odvetvia psychiatrie K. F. konštatoval, že duševná zaostalosť obžalovaného 2/ je porucha vrodená, trvalá a liečbou v základe neovplyvniteľná, a preto jeho schopnosť venovať adekvátnu opateru svojim maloletým deťom ostane v tomto smere limitovaná. Rovnako ako u obžalovanej 1/ aj u obžalovaného 2/ súd musí konštatovať, že obžalovaný 2/ nielen vzhľadom na jeho mentálnu výbavu, ale aj vzhľadom na jeho predstavu o tom, čo je jeho úloha v rodine, sa snažil zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti hlavne po materiálnej stránke a inú starostlivosť zanedbával. Obžalovaný 2/ vzhľadom na komunitu, z ktorej pochádzal, bol názoru, že starostlivosť o maloleté deti majú zabezpečovať hlavne ženy a jeho úlohou je zabezpečovať finančné prostriedky do rodiny. Obžalovaný 2/ sa preto často nenachádzal v mieste spoločného

bydliska. V zmysle znaleckého posudku K. F. intelektová úroveň obžalovaného 2/ mu umožňovala vedieť, že starostlivosť o maloleté deti nie je dostatočná, ale v podstate nedostatočne si uvedomoval následky jeho nečinnosti ako aj nečinnosti jeho družky, s ktorou žil v spoločnej domácnosti. Miera zavinenia je podľa názoru súdu vyššia na strane obžalovanej 1/, ktorá dennodenne bola s maloletými deťmi a v podstate, vzhľadom na charaktere komunity, v ktorej žila, si bola vedomá, že starostlivosť o maloleté deti je vo väčšej miere na jej pleciach.

Súd preto pri úvahách o uložení trestu zobral do úvahy nielen to, že trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom za účelom páchania ďalšej trestnej činnosti, ale že musí byť aj účelný, aby zabezpečil prevýchovu páchatela a musí byť proporcionálny k závažnosti trestnej činnosti, ktorej sa páchatel dopustil a miere jeho zavinenia. Je pravdou, že obžalovaného 2/ súd uznal vinným zo závažnej trestnej činnosti, súd však pri rozhodovaní o výške trestu prihliadol okrem intelektovej úrovne, miery zavinenia aj na komunitu a miesto, kde žil obžalovaný 2/ v spoločnej domácnosti s obžalovanou 1/. Súd preto nakoniec dospel k záveru, že uloženie obžalovanému 2/ trest odňatia slobody, čo i len na dolnej hranici trestnej sadzby podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., by bolo neprimerane prísne, a preto obžalovanému 2/ rovnako ako obžalovanej 1/ mimoriadne znížil trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby a nakoniec mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov. Vzhľadom na predchádzajúce odsúdenia obžalovaného, súd obžalovanému výkon tohto trestu podmienične odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov s dohľadom probačného a mediačného úradníka, keď obžalovaný sa taktiež v skúšobnej dobe podmieničného odsúdenia bude musieť podrobiť sociálnemu výcviku alebo inému výchovnému programu. Súd je názoru, že tento trest je dostatočný pre nápravu obžalovaného 2/, keď obžalovaný v súčasnosti vykonáva v inej trestnej veci nepodmienečný trest odňatia slobody a podmieničný trest odňatia slobody lepšie zabezpečí nápravu obžalovaný ako ďalší nepodmienečný trest odňatia slobody, a to vzhľadom na osobu obžalovaného 2/ a charakter trestnej činnosti, ktorej sa dopustil obžalovaný 2/.

Súd podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zároveň zaviazal obžalovaných 1/, 2/, aby nahradili maloletým poškodeným spoločne a nerozdielne škodu, a to bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa bodového ohodnotenia, ktoré ustálil znalec z odvetvia chirurgia a traumatológia, a to u maloletého E. vo výške 6 552,- Eur (300 bodov x 21,84 Eur), u maloletého A. vo výške 546,- Eur (25 bodov x 21,84 Eur) a u maloletej G. vo výške 109,20 Eur (5 bodov x 21,84 Eur). Čo sa týka návrhu opatrovníka maloletých detí, aby súd zaviazal obžalovaných 1/, 2/ na náhradu aj nemajetkovej ujmy vo výške 10 násobku minimálnej mzdy, a to na každé dieťa vrátane maloletého C., súd s týmto nárokom odkázal poškodených na civilný proces, nakoľko by dokazovanie ohľadne tejto nemajetkovej ujmy, vzhľadom na vek maloletých detí a charakter ujmy, ktorú mali utpieť, si vyžiadalo rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré presahuje trestné konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno, Kuzmányho 4, na Krajský súd v Banskej Bystrici.